

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ МИКОЛАЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМ. В.О.СУХОМЛИНСЬКОГО»**

**ЦИКЛОВА КОМІСІЯ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНОГО ТА
ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОГО НАПРЯМУ ПІДГОТОВКИ (ВИПУСКОВА)**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора з навчальної роботи

ВСП «Фаховий коледж МНУ

імені В.О. Сухомлинського»

Олена САХАРОВА

27 серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

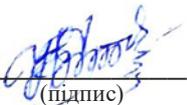
Освітньо-кваліфікаційний рівень фаховий молодший бакалавр

Галузь знань: 23 Соціальна робота

Спеціальності: 231 Соціальна робота

2024 – 2025 навчальний рік

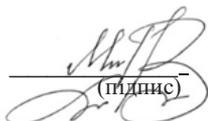
Розробник: Сахарова Олена Миколаївна, к.п.н., викладач вищої категорії циклової комісії економіко-гуманітарного та загальноосвітнього напрямку підготовки ВСП «Фаховий коледж МНУ імені В.О.Сухомлинського»

(підпис)

Олена САХАРОВА
(прізвище та ініціали)

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії економіко-гуманітарного та загальноосвітнього напрямку підготовки
Протокол від «26» серпня 2024 року № 1

Голова циклової комісії

(підпис)

Владислав МИРУН
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено навчально-методичною радою коледжу.
Протокол від «27» серпня 2024 року № 8

Голова навчально-методичної ради

Олена САХАРОВА

1. Мета та завдання навчальної практики

Навчальна практика студентів спеціальності «Соціальна робота» є обов'язковим і важливим елементом процесу навчання, удосконалення професійної підготовки майбутніх спеціалістів. Вона є невід'ємною частиною освітнього процесу, оскільки покликана вирішувати ряд специфічних завдань, а саме:

1. Адаптувати студента до реальних умов майбутньої професії.
2. Створити умови для практичного застосування теоретичних знань.
3. Формувати і вдосконалювати базові професійні навички і вміння.

Практика включає в себе лекції, практичні заняття, екскурсії у організації соціальних служб різної спрямованості і відомчої належності. Вона покликана сприяти ранній соціальній орієнтації майбутніх спеціалістів. Саме під час проведених екскурсій до служб соціального захисту населення, студенти отримують інформацію про суть соціальних проблем сучасного українського суспільства та способи їх вирішення, ознайомляться з різними напрямками соціальної роботи та основними категоріями користувачів соціальних послуг.

Опанування курсів «Історія соціальної роботи», «Теорія соціальної роботи» «Загальна психологія» передбачає отримання перших професійних навиків слухання, спостереження, спілкування, аналізування та розуміння важливості основних цінностей (принципів) соціальної роботи.

Метою навчальної практики є:

- ознайомити здобувача освіти з різними типами соціальних установ, напрямками та нормативно-правовими основами їх діяльності, особливостями їх становлення і розвитку;
- ознайомити з посадовими обов'язками фахівців соціальних установ, зі специфікою їх діяльності;
- ознайомити з нормами ділового етикету та професійної етики фахівця із соціальної роботи;
- сприяти формуванню професійно-комунікативних умінь у спілкуванні з клієнтами і співробітниками соціальних установ;

- отримати загальне уявлення про особливості роботи фахівців соціальних установ з документацією та інформацією; про методики і форми практичної соціальної роботи;

- формування сталого морально-гуманістичного погляду на професію;

- ознайомити з технологіями соціальної роботи, формами та методами роботи, що виступають основою змісту та особливостей діяльності фахівців соціальних установ через проходження онлайн-курсів на сервісах дистанційного навчання або освітніх онлайн-платформах для навчання та саморозвитку (н-д, Prometheus, EdEra, Coursera, Udemy, Відкритий університет Майдану, Дія. Цифрова Освіта, УМІТИ, Google Digital Workshop, ВУМ online, TED (Technology Entertainment Design) тощо).

Після проходження навчальної практики здобувач має набути компетентності й досягти програмних результатів навчання:

Інтегральна компетентність	Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів соціальної роботи, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.
Загальні компетентності	ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 7. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК 8. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
Спеціальні компетентності	СК 2. Здатність використовувати на практиці знання нормативно-правових актів соціальної роботи і соціального забезпечення. СК 5. Здатність виявляти потреби населення у соціальних послугах. СК 9. Здатність застосовувати сучасні технології та методи професійної діяльності. СК 10. Здатність до соціальної взаємодії у професійній сфері.

Нормативний зміст підготовки здобувачів фахової передвищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

РН 1. Здійснювати пошук, аналіз та оброблення інформації для розв'язання професійних завдань.

РН 3. Розв'язувати типові задачі в професійній діяльності.

РН 5. Застосовувати етичні принципи і стандарти соціальної роботи у професійній діяльності.

РН 13. Визначати зміст і види співпраці з представниками різних професій, груп, громад у професійній діяльності.

РН 14. Планувати, аналізувати, контролювати й оцінювати власну роботу і роботу інших осіб у спеціалізованому контексті.

Принципи організації та проведення навчальної практики:

- урахування інтересів та потреб здобувача в процесі вибору місця проходження практики;

- співпраця здобувача й керівника під час практики;

- ускладнення завдань практики відповідно до курсу та виду практики;

- змістовий взаємозв'язок між усіма видами практики;

- розробка індивідуальних завдань з практики відповідно до обраної здобувачем бази практики (організація, що забезпечує соціальний захист населення, або надає соціальну допомогу людям зі складними життєвими обставинами, або заклади освіти різних рівнів);

- одночасне оволодіння під час практики різноманітними професійними функціями;

- під час впровадження воєнних дій проведення практики заплановано в дистанційному форматі.

3. Організація та керівництво практикою.

Навчальна практика проводиться на базі ВСП «Фаховий коледжу МНУ імені В. О. Сухомлинського». Тривалість практики 3 тижні.

Студенти направляються на практику згідно наказу директора ВСП «Фаховий коледжу МНУ імені В. О. Сухомлинського», у якому вказується місце, де буде проходити практика і керівник практики від закладу освіти.

В період підготовки до навчальної практики:

- в коледжі проводяться збори зі студентами, видається програма навчальної практики;
- при необхідності з питань організації і проходження практики проводяться консультації;
- студентам видаються рекомендації, завдання на період проходження навчальної практики, а також форма звіту з навчальної практики та форма ведення щоденника. Графік передбачає роботу практиканта згідно затвердженого плану, яким передбачено проводити теоретичні заняття та проводити онлайн-екскурсії.

Використання студентів не за призначенням, тобто для виконання завдань, не передбачених програмою і їх відправлення з практики раніш встановленого терміну не допускаються.

Керівник практики від Коледжу (викладач):

- організовує виконання студентом програми практики;
- перевіряє доручення і виконання роботи;
- консультує практиканта;
- контролює дотримання практикантом дисципліни;
- несе відповідальність за організацію, проведення і результати практики, її відповідальність навчальному плану і програмі;
- консультує практикантів згідно програми;

Проходження практики вимагає від практиканта:

- дотримання правил внутрішнього розпорядку;
- якісно і своєчасно виконання програми практики;
- регулярно ведення щоденника практики;
- підготовка звіту про результати практики;

Права та обов'язки здобувача-практиканта:

- ознайомитись з програмою практики й змістом робіт, які він буде виконувати;
- пройти інструктаж про порядок її проходження та інструктаж з техніки безпеки, протипожежної безпеки, виробничої санітарії (під особистий підпис) і попередження нещасних випадків;

- одержати від керівника практики всі необхідні документи (програму, щоденник, індивідуальні завдання, методичні рекомендації тощо);
- прибути на базу практики в строк, встановлений наказом директора;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики та вказівки її керівників;
- ознайомитись з рекомендованою літературою;
- одержати необхідну консультацію з організаційних та методичних питань від керівника практики;
- взяти участь в настановній конференції з практики в коледжі;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- до закінчення терміну проходження практики подати керівнику практики роздрукований щоденник проходження практики, завірений підписами та печатками керівника установи, що виступила базою практики;
- до закінчення терміну проходження практики подати роздрукований звіт про проходження практики, завірений підписом та печаткою керівника установи, що виступила базою практики;
- захистити письмовий звіт за результатами практики на заліку;
- взяти участь у підсумковій конференції з практики в коледжі.

4. Зміст програми практики

1. Практика проходить в січні-лютому протягом трьох тижнів.
2. Практика проходить за спеціально розробленим графіком у вигляді лекцій, семінарів, онлайн-екскурсій в обласні і районні заклади соціального захисту населення.
3. Керівник практики за 1-2 тижні до її початку узгоджує графік проведення екскурсій з керівниками закладів для більш глибокого ознайомлення з організацією де студенти будуть проходити практику на старших курсах.
4. Відвідування соціальних закладів студенти здійснюють у супроводі керівника практики від закладу освіти.

Теоретичні заняття проводяться з метою більш докладного ознайомлення студентів у вигляді лекцій, практичних занять та консультацій із розрахунку чотири години на тиждень.

Для проведення занять доцільно залучати кращих спеціалістів установ соціального захисту населення.

№ п/п	Назва теми	Кількість годин			
		лекції	семінари	екскурсії	Самостійна робота
1.	ознайомлення з нормативно-правовими документами, якими регламентується заклад, організація чи установа, що виступила базою практики;	2			20
2.	ознайомлення з функціональними обов'язками тих спеціалістів, чия діяльність спрямована на соціальну допомогу чи захист незахищених верств населення;				20
3.	ознайомлення з незахищеними категоріями населення, що виступають об'єктом соціальної роботи тієї установи, що виступила базою практики;	1			30
4.	Основні напрями соціальної політики. Мережа організацій, причетних до розв'язання соціальних проблем в Україні.	1			10
5.	Особистісні вимоги до соціального працівника. Шляхи забезпечення якості соціальних послуг. Відносини між клієнтами і соціальними працівниками	1			16
6.	Оформлення, захист звітів	2	2		30
Всього: 135 години		7	2		126

5. Індивідуальне завдання студентам.

1. ознайомлення з нормативно-правовими документами, якими регламентується заклад, організація чи установа, що виступила базою практики;
2. ознайомлення з функціональними обов'язками тих спеціалістів, чия діяльність спрямована на соціальну допомогу чи захист незахищених верств населення;
3. ознайомлення із законодавчою базою діяльності фахівців чи спеціалістів установи, що виступила базою практики;
4. ознайомлення з незахищеними категоріями населення, що виступають об'єктом соціальної роботи тієї установи, що виступила базою практики;

6. Методичні рекомендації на період навчальної практики

1. Розкрити специфіку роботи призначеного соціального закладу.

- 1.1. вивчити організаційну структуру відповідної організації (бази практики) та особливості її функціонування;
- 1.2. вивчити нормативно-правову базу установи, в якій проводиться навчальна практика;

- 1.3. ознайомитись з функціональними обов'язками, особливостями, формами і методами роботи фахівця установи, на яку були ознайомі еккурії та які є базами практики;
- 1.4. сформуванати навички побудови конструктивного діалогу, спонукання до дій та мотивування шляхом застосування різних мовних прийомів риторики.
- 1.5. Розвинути в собі самоменеджмент для організації власної професійної діяльності та налагодження діяльності соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу;
- 1.6. Дотримуватися етичних принципів та стандартів соціального працівника;
- 1.7. Скласти психологічний портрет та дібрати діагностичні тести.
- 1.8. Оформити звіт та щоденник практики відповідно до вимог та методичних рекомендацій.

7. Звітність з практики.

(оформлення студентом звіту з практики)

2. Звіт обсягом 15-20 сторінок:

1. Титульний лист.
2. Вступ (мета та задачі практики)
3. Основна частина (стисла характеристика установи соціального захисту населення і її структура, історія створення, основні завдання діяльності)
4. Висновки (необхідно описати чому навчилися під час проходження практики, індивідуальні висновки про практичне значення для себе проведеного виду практики).
5. Список літератури
6. Додатки (документи, з якими працювали на практиці).

3. Дати визначення наступним поняттям і вивчити їх значення:

1. Адиктивна поведінка	11. Компетентність
2. Геріатрія	12. Особистість
3. Гуманізм	13. Патологія
4. Девіантна поведінка	14. Плацебо-ефект
5. Деградація	15. Потреба
6. Делінквентна поведінка	16. Реабілітація
7. Егоїзм	17. Соціалізація
8. Емпатія	18. Соціальна адаптація
9. Інтраверсія	19. Соціальні інститути
10. Катарсис	20. Соціометрія

21.Толерантність
22.Тренінг
23.Фактори соціалізації

24.Фрустрація
25.Характер

Мінімальний об'єм 15 сторінок друкованим текстом, 18-20 рукописним; оформлюється на аркушах формату (А4), шрифтом Times New Roman (14- м розміром), міжрядковий інтервал 1,5.

ВИСНОВКИ та СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ оформлюються на окремих сторінках.

Атестацію практики по пред'явленим звітам та щоденникам практики, фактичним матеріалам здійснює керівник практики. Звіт повинен бути готовим за два дні до закінчення практики і зданий керівникові практики від коледжу.

Звіт з навчальної практики має таку орієнтовну структуру:

У вступі описати мету, завдання, дата початку та тривалість практики; перелік основних завдань, які виконувалися в процесі проходження навчальної практики, методи, що були використані при проведенні дослідження; структура звіту з описом його складових розділів. *Обсяг вступу* – не менше 2 сторінок.

В основній частині: стисла характеристика установи соціального захисту населення і її структура, історія створення, основні завдання діяльності, види та напрями послуг, які надають населенню, чи мають філії, як здійснюється прийом громадян – онлайн, по запису, в порядку черги тощо.

Висновок: Описати короткий висновок по кожному питанню звіту; навички та уміння, які були набуті за час проходження практики; індивідуальні висновки про практичне значення для себе проведеного виду практики та запропонувати шляхи покращення діяльності досліджуваної установи.

У звіті повинні бути посилання на список використаної літератури.

При оформленні звіту сторінки нумеруються арабськими цифрами з дотриманням наскрізної нумерації по всьому тексту. Номер проставляється в правому верхньому куті сторінки. Титульний лист включається в загальну нумерацію сторінок, але номер на ньому не проставляється. На всі ілюстрації,

таблиці та додатки повинні бути посилання в тексті звіту. Наприклад: « рис. 1.», «табл. 5». Посилання повинні мати наскрізну нумерацію.

Додатки надаються у кінці звіту та розміщуються в порядку появи у тексті. Додатки звичайно містять документи, бланки, звітні документи досліджуваної установи. Кожен додаток повинен починатися на новій сторінці та мати змістовий заголовок і номер.

Загальна оцінка за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість та індивідуальний план здобувача освіти за підписом керівника.

8. Критерії оцінювання результатів практики студентів

«Відмінно» (12 – 10 балів) всі завдання практики виконано в повному обсязі, виявлено вміння студента застосовувати і творчо використовувати педагогічні та методичні знання, пов'язані з особливостями і засобами соціальної діяльності. Активно включається у роботу, що вимагає творчого професійного мислення. Звіт подано у встановлений термін, який містить всі структурні елементи. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, є характеристика, підписи керівника від бази та.

«Добре» (9 – 7 балів) – завдання виконано правильно, але недостатньо повно. Виявлено вміння студента застосовувати теоретичні та методичні знання, пов'язані з особливостями і засобами соціальної роботи. Звіт подано у встановлений термін, який містить всі структурні елементи. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики.

«Задовільно» (6-4 бали) – завдання практики виконано в неповному обсязі, в ході виконання завдань допускалися помилки. Звітна документація недооформлена або оформлена з помилками. Щоденник не правильно оформлено. Загальна оцінка діяльності практиканта керівником практики задовільна, але при цьому можуть бути дані і деякі рекомендації по вдосконаленню здачі звіту і щоденнику. Здобувач освіти проявив себе як організований, дисциплінований, але недостатньо ініціативний та самостійний, вчасно здав документацію, у яку можуть бути внесені незначні доповнення і

поправки згідно вказівок керівника практики.

«Незадовільно» (4 – 1 бали) – ставиться здобувачу освіти, який не виконав програму практики, виявив слабе знання теорії, невміння застосовувати її для постановки і реалізації завдань у галузі соціальної роботи, встановлювати правильні взаєностосунки з усіма учасниками дослідницького процесу; не сформовані вміння проводити відповідні види діяльності. Виявляє значні прогалини у знаннях. Звітна документація представлена не в повному обсязі і потребує повторного проходження виробничої практики.

9. Перелік рекомендованої літератури

1. Конституція України : від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР : станом на 1 січ. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>
2. Закон України Про соціальні послуги. *Відомості Верховної Ради України* (ВВР), 2003. № 45. С. 358.
3. Закон України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії». Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2017-14#Text>
4. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо надання соціальних послуг у разі введення надзвичайного або воєнного стану в Україні або окремих її місцевостях». Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2193-20#Text>
5. Закон України Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю. *Відомості Верховної Ради України* (ВВР), 2001. № 42. С. 213.
6. «Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження»: Постанова Кабінету Міністрів України № 585 (2020). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/585-2020-п#Text>
7. «Про охорону дитинства»: Закон України № 2402-III (2022) (Україна). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14#Text>
8. Актуальні питання соціальної роботи : навч. посіб. / ред. кол.: О. В. Епель, Т. Л. Лях, І.В. Силантьєва. Ужгород : РІК-У, 2023. 420 с.

9. Албул І. В., Балдинюк О. Д. Соціальна робота: від теорії до практики: колективна монографія. Умань : ФОП Жовтий, 2017. 200 с.
10. Епель О., Радінська В. Система соціального забезпечення в Україні: правові проблеми і шляхи удосконалення. *Право і суспільство*, 2021, № 5, С. 124–134.
11. Карагодіна О., Семигіна Т. Розвивальний потенціал досліджень у соціальній роботі. *Розвивальний потенціал сучасної соціальної роботи: методологія та технології* : матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф. (13–14 березня 2020 року, Київ) 2020. С. 49–52.
12. Лукашенко М. П. Соціальна робота (теорія та практика): затв. МОН України як підручник для студ. ВНЗ. 2-ге вид., стереотипне. К. : Каравела, 2017. 367 с.
13. Лях, Т. Л., Спіріна, Т. П., Лехолетова, М. М. (2022). Методи оцінки територіальною громадою власних потреб. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота*, 1(50), 178-181
14. Радченко І. А. Методологія і методика наукових педагогічних досліджень. Умань: УніверсУМ, 2017. 104 с.
15. СемигінаТ. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.

ДОДАТКИ до ПРОГРАМИ

ДОДАТОК А

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ МИКОЛАЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМ. В.О.СУХОМЛИНСЬКОГО»**

**ЦИКЛОВА КОМІСІЯ ЕКОНОМІКО-ГУМІНІТАРНОГО ТА
ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОГО НАПРЯМУ ПІДГОТОВКИ (ВИПУСКОВА)**

З В І Т

про проходження практики у

**Відокремленому структурному підрозділі «Фаховий коледж
Миколаївського національного університету ім. В.О.Сухомлинського»**

(назва установи, де студент проходить практику)

ВИД ПРАКТИКИ: навчальна

Виконавець:

студентка ІІ курсу, 225 групи
спеціальності 231 «Соціальна робота»

Керівник практики:

К.п.н., викладач вищої категорії

Сахарова Олена Миколаївна

Миколаїв – 2025

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
МИКОЛАЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО»

Курс II Група 225
робота

Спеціальність 231 Соціальна

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

Студент(ка) _____

_____

Вид практики: навчальна

Циклова комісія: економіко-гуманітарного та загальноосвітнього напрямку підготовки

Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр

Галузь знань: 23 Соціальна робота

з **03.02.2025** р. до **21.02.2025** р.

Керівник практики ВСП «Фаховий коледж
МНУ ім. В.О.Сухомлинського»

№ п/п	Короткий зміст роботи, що виконується	Термін прохо- дження практики (Дата)	Підпис керівника практики від підприємства про виконання
1 тиждень			
1		03.02.25	
2		04.02.25	
3		05.02.25	
4		06.02.25	
5		07.02.25	
2 тиждень			
6		10.02.25	
7		11.02.25	
8		12.02.25	
9		13.02.25	
10		14.02.25	
3 тиждень			
11		17.02.25	
12		18.02.25	
13		19.02.25	
14		20.02.25	
		21.02.25	

Керівник практики _____

(підпис)

_____

(підпис/підпис)

